

УДК 616.09.2

©О. В. Шкумбатюк, Л. І. Кучирка

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського»

Ступінь антиоксидантного захисту серця самок та самців щурів при адреналіновому пошкодженні на тлі мелатоніну

Відомим є той факт, що головною причиною смерті в усьому світі є серцево-судинні захворювання. Головний реалізатор більшості патогенних проявів стресу – адреналін, який є додатковим фактором реалізації процесів пероксидного окиснення ліпідів. У переліку засобів корекції останнім часом увагу вчених все частіше привертає мелатонін, антиоксидантні властивості якого є доведеними.

Метою дослідження було вивчення активності ферментів антиоксидантного захисту в серці самок та самців при адреналіновій міокардіодистрофії в умовах корекції мелатоніном.

Досліди провели на статевозрілих самцях і самках лабораторних щурів, у яких відтворювали адреналінове пошкодження міокарда на тлі мелатоніну.

Було встановлено, що мелатонін виявив позитивний вплив на активність ферментів антиоксидантного захисту при розвитку некротичного процесу в міокарді. На тлі мелатоніну пригнічення активності супероксиддисмутази та каталази було значно меншим, ніж без такої корекції. Це підтверджувалося тим, що абсолютні значення активності цих ферментів у тварин, які отримували мелатонін, були достовірно вищими. Особливо відчутною така відмінність була на ранніх етапах спостереження. Більш чутливими до позитивного впливу мелатоніну на перебіг некротичного процесу в серці, викликаного адреналіном, є самки щурів, що підтверджується менш інтенсивним, ніж в самців, накопиченням у міокарді плуночків метаболітів пероксидного окиснення ліпідів, вищою активністю супероксиддисмутази та каталази.

УДК 616.711/.714-001-08.322-06:616.36/616.61-091.8]-092.9

©А. М. Серватович, С. М. Марчишин, А. А. Гудима

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського»

Вплив фітозасобу на динаміку показників ендогенної інтоксикації в умовах краніоскелетної травми в пізній період травматичної хвороби

Ендотоксикоз належить до ключових патогенних механізмів тяжкої травми. В літературі достатньо широко висвітлені механізми його походження та заходи корекції в гострий період та період ранніх проявів травматичної хвороби. Проте пізній період залишається поза увагою дослідників. У цей термін найбільшою загрозою є розвиток вторинного імунодефіциту та інфекційних ускладнень, проте у

випадку в достатніх резервних можливостей організму, адекватної терапії та хірургічної корекції стимулюються механізми ендогенного саногенезу, які сприяють відновленню втрачених структур і функцій. Одним із потужних засобів стимуляції механізмів ендогенного саногенезу є фітотерапія, однак в період пізніх проявів травматичної хвороби її ефективність вивчена недостатньо, що стало метою даної роботи.